

ITINERARI 5

BERGA - MONTSERRAT (180 KM)

Comarques: Berguedà / Solsonès / Bages

1. Berga

Què veure?

Un excel·lent punt de partida pel vostre Itinerari 5 és la ciutat de Berga (16.500 habitants) que és la capital de la comarca del Berguedà. Està situada al mig de la comarca i n'és el centre i eix de tota la seva vida econòmica, social i de comunicacions. El riu Llobregat neix al nord d'aquesta comarca (a prop de Castellar de n'Hug hi ha les fonts del Llobregat) i n'és l'espina dorsal. Aquesta comarca fa un esgraió geològic impressionant. A l'esquena nord de Berga tot el paisatge és geologia pura: serres, macissos, pics, tossals, barrancs plens de bosc amb alçades que oscil·len entre els 1.200 m i els 2.400 m. Es molt apte per a la visita contemplativa de la natura en el seu estat més salvatge, lliure i fragorós. En canvi, al sud de Berga s'obre una planura ondulada, Llobregat avall, que és el revers de la medalla.

En arribar a Berga el primer que us suggerim de fer és pujar al Santuari de Sta. Maria de Queralt. El camí passa per la part obaga de la serra de Queralt ple de pinedes silvestres i és deliciós. Un cop a dalt el panorama és magnífic: al nord veureu un amfiteatre colossal de muntanyes i al sud la plana suau i ondulada de la Vall del Llobregat. Inoblidable. El Santuari és un referent religiós per a tota la comarca.

Un cop retornats a la ciutat de Berga, podeu apuntar-vos a la ruta anomenada "un tomb per Berga" que ofereix un recorregut circular pel barri antic de la ciutat que va néixer al s. XII al peu del seu castell. Al mes de Juny s'hi celebra una coneguda i popular festa anomenada La Patum, declarada Patrimoni immaterial de la Humanitat l'any 2005, que és una festa ritual popular de foc, ball i pirotècnia amb reminiscències antiquíssimes, mítiques (regeneració primaveral), històriques (lluites de moros i cristians) i religioses (celebració del Corpus Christi). Visiteu la web de l'Ajuntament www.ajberga.cat.

Les mines de Cercs

Cal prendre la carretera C 16 en direcció nord fins a Cercs. Al Km 107,4 després de la Central Tèrmica de Cercs us desviareu en direcció a Sant Corneli per la carretera BV4025 (4,5 km) i Fígols. Allí recomanem una visita al Museu de les Mines de Cercs i la visita en vagoneta a la Mina de St. Romà.

La part nord o prepirinenca del Berguedà era coneguda en el passat per trobar-s'hi l'ex-

plotació minera de lignit més gran de Catalunya. Després de gairebé 150 anys d'extreure'n carbó totes les mines es van tancar l'any 1977 per la seva poca rendibilitat econòmica (el lignit era en general de baix poder calorífic). Ara es pot visitar el Museu i una mina transformats en centres d'interpretació d'aquesta activitat humana tan dura i important en altre temps per la comarca. Recomanable. Es una bona lliçó d'història social i econòmica de la Revolució industrial del s. XIX.

Allotjament

HCC Hotel Ciutat de Berga (Berga)***

2. Sant Llorenç de Morunys

Què veure?

Seguireu el vostre itinerari per la carretera B 4241 de Berga en direcció a St. Llorenç dels Morunys i entrareu en la Comarca del Solsonès. Aquesta carretera en paraules de Josep Pla: "És una de les més belles i impressionants del país, un camí que frega la faixa de la zona prepirinenca. Ofereix una continuada mostra de paisatges bellíssims, de panoràmiques superbes, d'impressionants pujades i baixades". Cal prendre-s'ho amb calma i gaudir de l'entorn!

Arribareu a St. Llorenç de Morunys que és un poble antiquíssim típic d'alta muntanya i ha passat de ser un lloc remot i aïllat a ser un centre turístic d'esquí i muntanyisme de gran volum. Té dos encants sensacionals: Un és l'entorn geogràfic: a la seva esquena el Port del Comte de formes gegantines (amb una important estació d'esquí), al davant els cingles espadats i inclinats de la Serra de Bastets i la imponent Serra de Busa i als seus peus el pantà de la Llosa del Cavall que és alimentat pel riu Cardener i es projecta vers la Vall del Lord que mira cap al sud; l'altre encant és el Monestir de St. Llorenç de Morunys (s. X) i la capella barroca de l'Església parroquial de St. Llorenç, obra excepcional i la darrera gran obra del barroc català (s. XVIII). Quedareu embadalits en contemplar aquestes joies perdudes en un lloc tan remot, fred, inhòspit, muntanyós i emboscat. Una meravella. Si disposeu de lleure, és aconsellable fer una escapada a les Fonts del Cardener que es troben a un quilòmetre del poble de La Coma (carretera C 462), en un paratge idíl·lic a 1.050 m d'alçada. Podeu comprovar-ho! Visiteu la web de l'Ajuntament www.ajuntamentdesantllorençdemorunys.org.

Santuari del Lord

Per contemplar amb tota la seva majestat i infinitud la Vall del Lord cal pujar a la mola del Santuari del Lord, una trona privilegiada i fascinatora. Heu de prendre la carretera LV 4241 i a uns 3 kms trobareu l'indicador del Santuari del Lord. Seguiu aquesta pista

asfaltada fins al collet del Santuari que és un cul de sac. Deixeu el cotxe allí i pugeu pel camí empedrat (Via crucis) d'escalas fins a dalt. Ens han dit que en dies clars, hom arriba a veure fins a les comarques de Tarragona. El panorama és majestuós, abrupte, trencat, boscós, infinit. Podeu baixar pel camí del bosc fins a recuperar el cotxe. Passeig a l'abast de tothom. Si el feu, hi tornareu tard o d'hora!

Allotjament

Hotel El Monegal (St. Llorenç de Morunys) **

Hotel Piteus (St. Llorenç de Morunys) *

3. Solsona

Què veure?

Des de St. Llorenç de Morunys preneu la carretera C 462 que voreja el pantà de La llosa de cavall, d'aigües de color maragda, fins a travessar la presa i seguint un bon tros el curs del riu Cardener us portarà fins a Solsona, capital de la comarca del Solsonès.

Solsona

Ciutat petita (9.000 habitants) però acollidora, tranquil·la, assolellada. Amb restes de muralla i portals d'entrada a la vila antiga que és un laberint de carrers amb dues places importants: la plaça Major i la plaça de St. Joan, amb casalots immensos de pedra ben escairada i raconades quietes i amables.

És agradable passejar-hi i reviure virtualment el seu passat. Malgrat la seva dimensió petita és Seu episcopal i té una catedral imponent (s.XII) que és de nau gòtica sense columnes i amb absis romànics. Té una capella barroca dedicada a la Mare de Déu del Claustre, patrona de Solsona. En el palau episcopal hi ha el Museu Diocesà que és un bon complement del de Vic pel que fa a l'art romànic, gòtic i barroc (entre d'altres). Visiteu la web de l'Ajuntament: www.ajsolsona.cat.

Castellvell

Un cop a Solsona cal pujar a aquesta antiga fortalesa-castell situada dalt d'un turó visible des de tota la ciutat per gaudir d'una visió panoràmica de bona part del Solsonès. Construït inicialment al s. XI, va pertànyer a la poderosa casa dels Folc vescomtes de Cardona. Té una capella gòtica preciosa. Magnífic balcó per contemplar sobretot el sud del Solsonès mosaic ondulat de boscos i camps de cultiu.

Olius. Església de Sant Esteve i cripta. Cementiri modernista de Bernardí Martorell

Des de Solsona heu de fer una escapada a aquest singular paratge. No us en penedireu. Cal prendre la carretera C 26 fins a trobar un indicador a l'esquerra. Aquesta església romànica és del s. XI i la seva cripta és senzillament fascinant per la seva proporció, simplicitat, bellesa i rusticitat. Una meravella. Al costat hi ha el famós cementiri dissenyat per l'arquitecte modernista Bernardí Martorell, exemple genial d'integració amb la natura, únic a Catalunya.

Allotjament

Hotel Sant Roc****

Hotel Freixera****

4. Cardona

Què veure?

Ara seguireu el vostre itinerari fins a Cardona. Haureu de desfer el camí tornant a la carretera C 26 en direcció a Solsona fins a trobar la carretera C 55 que no deixareu fins a Cardona seguint en bona part el curs del riu Cardener i haureu entrat a la comarca del Bages.

Cardona no necessita presentació. La seva tarja de presentació és la impressionant mola del castell que rememora la llarga història medieval de la poderosíssima família Folc de Cardona (extingida a finals del s. XVII), estretament lligada a la possessió de les mines de sal. No cal dir que cal pujar al castell, en part reconstruït, per admirar la complicada construcció d'aquesta immensa fortalesa-castell, amb les seves rampes, muralles, reductes, església romànica canonical de St. Vicenç, cripta, mausoleu, baluards i la torre de l'homenatge o de la Minyona etc. Ara hi ha un Parador Nacional que dignifica aquesta impressionant baluerna. Visiteu la web de l'Ajuntament www.cardona.cat.

La muntanya de la sal

Us hi arribareu seguint la C 55 fins a trobar la veïnal C 1410z fins a la Salina. Ja coneguda i explotada pel romans. És un fenomen geològic molt curiós que ha proporcionat durant segles un jaciment abundantíssim de sal gairebé pura, blanca amb vetes de colors verdosos i vermellorsos (magnesi i potassa) i argilosos. És un cas singularíssim en el món el fet que un jaciment de sal sobresurti a la superfície en forma de punta d'iceberg. La vella mina fou explotada des de la més remota antigor per la sal (Clorur de sodi) però a primers el s. XX fou sobretot explotada pel seu important contingut de Silvina (Clorur de potassi) i Carnal-lita (Clorur de potassi i magnesi) que es van arribar a extreure a pro-

funditats de més de 1.000 m. en condicions extremes. Finalment es va tancar la mina a finals del s. XX. Ara s'ha convertit en El Parc cultural de la Muntanya de la Sal. La visita és memorable. Un cop dins, a 86 m. sota la superfície, quedareu sorpresos de la bellesa i acoloriment de les formes així com en veure que no cal cap suport per aguantar les galeries i algunes cambres amb cúpules immenses. Quan en sortiu us preguntareu perquè no l'havíeu anat a visitar abans!

Allotjament

Hotel Bremon (Cardona) ***

Parador de Cardona (Cardona) ****

5. Manresa

Què veure?

Continuareu per la C 55 seguint el curs el riu Cardener fins a Manresa, capital de la comarca de Bages.

Manresa. Es una ciutat de 70.000 habitants, activa, atractiva i amb caràcter. Aquesta ciutat va néixer a partir del recinte emmurallat i primitiu del Puig Cardener i és des del riu Cardener i el seu elegant Pont Vell medieval que ofereix el seu perfil més característic amb la gran obra de la Col·legiata Basílica de la Seu de Sta. Maria, de proporcions catedralícies, que és una de les esglésies gòtiques més rellevants de Catalunya. A part d'aquesta monumental obra, Manresa té un patrimoni cultural antic i divers: les muralles i les esglésies medievals, els edificis barrocs i les fàbriques i cases d'estil modernista, les places del Centre Històric. Cal afegir-hi la Sèquia de Manresa, una meravella de l'enginyeria medieval encara en funcionament.

Manresa és al centre de l'anomenat Pla de Bages que és un planura ondulada que ocupa el centre de la comarca, l'espai triangular entre el Cardener i el Llobregat. De fet, el Cardener desemboca al riu Llobregat a prop de Sant Vicenç de Castellet. Visiteu la web de l'Ajuntament: www.manresa.cat.

Monestir de Sant Benet de Bages

Un cop arribats a Manresa és molt convenient fer una escapada al Monestir de St. Benet de Bages. Hi arribareu per la carretera N 141C fins a Sant Fruitós de Bages. Allí a 2 kms, entrareu en l'espai anomenat Món Sant Benet, molt agradable, que combina d'una manera excel·lent el turisme cultural, l'oci i la investigació gastronòmica, pensat i obert a tots els públics. La icona és l'antiquíssim Monestir romànic benedictí fundat al s. X i que fou regit per l'abat Miró, germà de Ramon Berenguer I comte de Barcelona en el s. XI.

Totalment renovat recentment, és una joia històrica i arquitectònica. Hi ha també una part modernista que fou residència d'estiu del pintor Ramon Casas.

A més, hi ha la Fundació Alicia, centre internacional d'estudi i investigació gastronòmics amb restaurant obert al públic.

Allotjament

Hotel Món Sant Benet (St. Benet de Bages)****

6. Montserrat

Què veure?

La darrera etapa del vostre itinerari serà la muntanya de Montserrat. Tornareu enrere en direcció a Manresa fins a trobar la carretera C 55 que us portarà a Monistrol de Montserrat resseguint el curs del riu Llobregat. Un cop allí, podreu pujar al Monestir de Montserrat per carretera amb vehicle, amb el tren cremallera (15 minuts) o amb un telefèric (5 minuts), tot des de Monistrol de Montserrat.

La muntanya de Montserrat és un fenomen geològic singularíssim, únic. Es una serrallada d'uns 10 kms de llargada i una punta d'alçada de 1.236 m (St. Jeroni) formada per innumbrables turons bufats, arrodonits per l'erosió atmosfèrica, de pedra conglomerada (còdols, sorres i duríssim ciment calcari) que emergeixen d'una base boscosa sobretot d'alzines, però altres tipus de vegetació també acolorixen i vesteixen la muntanya: el pi blanc, els aurons, les moixeres, el til·ler, l'avellaner, el grèvol, l'arboç, el boix, els roures i el teix. El seu perfil fa honor al seu nom: muntanya serrada! Es Parc natural protegit des de 1987. És un paradís per escaladors, espeleòlegs, senderistes i amants de la fotografia!. És una de les icones de Catalunya i centre de peregrinació religiosa i destinació turística. Visiteu la web de l'Abadia: www.abadiamontserrat.net.

El Monestir benedictí

Fundat per l'Abat Oliba, bisbe de Vic i Abat de Ripoll al s. XI. L'estat actual del magnífic conjunt arquitectònic de la Basílica i l'Abadia data de principis del s. XX. Sempre ha estat un poderós centre d'irradiació d'espiritualitat, estudi (publicacions de revistes i Editorial), música, litúrgia i catalanitat d'altíssim nivell. La Verge morena de Montserrat és la Patrona de Catalunya. L'escolania de Montserrat és coneguda i reconeguda a tot el món per la seva excel·lència musical.

No deixeu passar l'ocasió sense fer una visita al petit però valuósíssim Museu de Montserrat que prové de donacions de particulars, dels mateixos artistes etc. El seu contingut

va des de l'arqueologia bíblica, fins a pintures i objectes d'art de la modernitat.

Senderisme. Finalment també cal fer algun recorregut a peu pels molts camins que porten a les diverses ermites existents a la muntanya. Una de les més populars és la senda que va des de l'ermita de Sant Joan fins a la de Sant Jeroni. És com viatjar per un somni de bosc a mig camí entre cel i terra!

Allotjament

Hotel Mas del Puig (Castellbell i Vilar)

Hotel Abat Cisneros (Montserrat) ***